

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Småkraft AS
Postboks 7050
5020 Bergen

Vår dato: **21 AUG 2013**

Vår ref.: NVE 200804832-43 ksk/auko

Arkiv: 312/161.21

Deres dato: 2.2.2011

Deres ref.:

Saksbehandler:

Auen Korbøl

22 95 93 44

Småkraft AS – Søknad om tillatelse til bygging av Skavlhaugelva kraftverk, Bodø kommune, Nordland – oversendelse av NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004 avslått konsesjonssøknaden av 2.2.2011 fra Småkraft AS om å bygge og drive Skavlhaugelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftkabler.

NVE har i vedtaket lagt avgjørende vekt på at tiltaket vil medføre betydelige inngrep i et høyfjellsområde som vil ha negative virkninger for landskapet, opplevelsen av dette ved utøvelse av friluftsliv og bortfall av inngrepsfrie naturområder fra fjord til fjell. Det vil etter vår vurdering ikke være mulig å redusere de negative konsekvensene tilstrekkelig ved avbøtende tiltak.

Bakgrunn

Småkraft AS søkte i brev datert 2.2.2011 om konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge og drive Skavlhaugelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftkabler. Det planlagte kraftverket ligger i Bodø kommune i Nordland. Skavlhaugelva renner ut i Djupfjorden i sørøstlig del av Elvefjorden ca. 7 km sørøst for Saltstraumen.

Kraftverket vil iht. søknaden utnytte et fall på 382 m mellom inntak på kote 385 og utløp på kote 3. I forbindelse med sluttbefaringen av søknaden lanserte Småkraft AS et nytt alternativ for rørtrasé. Vannveien vil legges i dagen/ delvis tildekket på vestsiden av elva på den første delen da det er lite løsmasser i dette partiet. Fra ca. kote 250 vil røret legges i kombinert fjell- og løsmassegrøft ned til planlagt kraftstasjon. Total lengde vil bli på ca. 1500 m.

Anleggsveien som skal opparbeides mellom inntak og kraftstasjon skal tilbakestilles etter at arbeidet er utført. Det må bygges ca. 2,2 km ny vei for adkomst til kraftstasjonen. Kraftlinje fra stasjonen skal legges som kabel i vei eller fjord. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på ca. 2,72 MW og en årlig produksjon på om lag 8,1 GWh. Maksimal slukeevne er 850 l/s noe som tilsvarer ca. 200 % av middelvannføringen. Utbyggingsprisen er anslått til 3,7 kr/kWh med prisnivå fra 2007. Det er planlagt å

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1.5-30.9 og 25 l/s resten av året. 5-persentil for hhv. sommer- og vintervannføring er 50 l/s og 25 l/s.

NVEs behandling av Skavlhaugelva kraftverk

NVE mottok første utkast til søknad om bygging av Skavlhaugelva kraftverk den 1.9.2008. På grunn av stor pågang av søknader om bygging av småkraftverk informerte NVE om at søknaden tidligst ville bli tatt til behandling første halvår 2010. Saken ble tatt til behandling i juni 2010 og ble sendt på høring med frist for uttalelse den 20.5.2011. NVE mottok søkers kommentarer på høringsuttalelsene den 17.6.2011 og vi arrangerte en sluttbefaring i området den 23.6.2011. Søker lanserte et nytt alternativ for rørgate den 30.6.2011 som ble sendt på en begrenset høring med høringsfrist 22.9.2011. Søkers kommentarer ble mottatt den 8.11.2011.

Innkomne høringsuttalelser

Planutvalget i Bodø kommune anbefaler at konsesjonssøknaden innvilges. De forutsetter at inngrepene utføres på en skånsom måte og at det søkes etter alternativer for anleggsvei og kraftlinje.

Fylkesmannen i Nordland har fremmet innsigelse til planene med hovedbegrunnelse i de negative virkningene en utbygging vil gi for det inngrepsfrie naturområdet fra fjord til fjell. De mener også at inngrepet vil kunne virke negativt inn på bruken og opplevelsen av et større friluftsområde.

Nordland fylkeskommune har fremmet innsigelse til planene, innsigelsen begrunnes i de negative konsekvensene tiltaket vil få for landskap, friluftsliv og inngrepsfrie naturområder. Fylkeskommunen har ikke endret syn i forbindelse med nytt alternativ for rørgate som ble sendt på høring.

Statens vegvesen har ingen kommentar til søknaden.

Sametinget har befart det omsøkte tiltaket og har ingen merknader til søknaden.

Reindriftsforvaltningen i Nordland påpeker at dersom anlegges skal bygges så er det viktig at byggeperioden avklares med reinbeitedistriktet og det er en fordel om rørgata blir nedgravd i hele sin lengde. De refererer også til et styremøte i Saltfjellet reinbeitedistrikt hvor det ble vedtatt av reinbeitedistriktet går i mot planene, og at en utbygging vil ødelegge viktige vinterbeiteområder. Det nye alternativet for rørgate har ikke endret Reindriftsforvaltningen sitt syn i vesentlig grad.

Kystverket i Nordland har ingen spesielle merknader til den fremlagte søknaden, men opplyser om at alle inngrep i sjøområder må gjennomgå en særskilt behandling i forhold til havne- og farvannsloven.

Universitetet i Tromsø v/ Tromsø museum har ingen merknader til søknaden.

Norsk Ornitologisk Forening, Bodø lokallag krever en grundigere kartlegging av biologisk mangfold før en ev. konsesjon blir gitt.

Bodø og Omegns Turistforening (BOT) går imot at det gis konsesjon med begrunnelse i de betydelige inngrepene som skal finne sted i et urørt landskap med stort biologisk mangfold. Området ligger også relativt nært Bodø og i tilknytning til flere av BOT sine turruter. Det nye alternativet for rørgate har ikke endret BOT sitt syn i vesentlig grad.

Forum for Natur og Friluftsliv Nordland (FNF) er negative til en utbygging og peker på at området er et lett tilgjengelig friluftsområde. De mener videre at tiltaket vil ha negativ innvirkning på viktige landskapselementer, og at bygging av anleggsvei, kraftstasjon og kraftlinje vil forringe naturopplevelsen. De trekker også fram tap av INON og omklassifisering av villmarkspregete områder som negative sider ved prosjektet. Det nye alternativet for rørgate har ikke endret FNF sitt syn på saken.

Bodø Jeger og Fiskeforening (BJFF) og Bodø Friluftsforum kan ikke akseptere at elva tørlegges og de mener at dersom det blir en utbygging så må den økologiske tilstanden i Skavlhaugelva ivaretas. BJFF er positive til at luftspenn erstattes med nedgravd kabel og at rørgatetraseen er forandret i planendringen, men de er fortsatt skeptiske til hvordan fraføring av vann vil kunne påvirke livet i elva.

NVEs vurdering

Bakgrunnen for avslaget er at Skavlhaugelva kraftverk, etter NVEs vurdering, vil føre til store og omfattende inngrep i et høyfjellsområde, medføre bortfall av INON i et område med sammenhengende inngrepsfrihet fra fjord til fjell og føre til vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselement. En utbygging vil dermed være i strid med Olje- og energidepartementets retningslinjer for små kraftverk fra 2007. I det følgende vil NVE drøfte de hensyn som har vært avgjørende for avslaget. Kravet til begrunnelse for vedtak, jf. forvaltningsloven § 25, anses med dette som oppfylt.

Området er befart og vurdert av NVE i forbindelse med sluttbefaringen den 23.6.2011. Videre er det utført vurderinger av konsekvenser for landskapet som er gjengitt i søknaden og i forbindelse med det nye trasealternativet. Det har også kommet inn betraktninger rundt hvordan prosjektet vil kunne påvirke landskapet og bruken av dette i forbindelse med den offentlige høringen av prosjektet.

Influensområdet er variert fra fjord til fjell og veksler mellom flere vegetasjonstyper. Det omfatter flere landskapsformer og er ifølge søknaden typisk for denne landskapsregionen. Terrenget er for det meste bratt med unntak av et flatere parti midtveis på den berørte strekningen. Skavlhaugelva renner bl.a i to markerte fosser fra planlagt inntak og ned til fjorden, disse er synlige fra fjorden og motsatt side av fjorden. Øvre del av tiltaksområdet er preget av bart fjell, bergknauser og lite vegetasjon, og skogen kommer inn først i den nedre delen av traseen mot kraftstasjonen. Veien som er planlagt inn til kraftstasjonen vil gå igjennom en blanding av furuskog, lauvskog og myrpartier.

Området sør for Elvefjorden er ifølge miljørapporten som følger søknaden et populært turmål nær Bodø by. Terrenget egner seg for bl.a. toppturer sommer og vinter og for turer i roligere terreng. Det går flere merkede turløyper i fjellene ved Åselitindan og Børvasstindan. Tindene er også synlige fra Bodø by. Det ligger et statlig sikret friluftslivsområde mellom Børvatnet og Djupfjorden, Børelva friluftsområde. Området vil bli berørt i forbindelse med anleggelse av adkomstvei til kraftstasjonen. De to markerte fossene i Skavlhaugelva var godt synlige fra motsatt side av fjorden på NVEs sluttbefaring i området, og elva fremstår som et tydelig og markert innslag i landskapet.

Landskap og friluftsliv

Flere høringsparter har uttrykt bekymring for hvordan det omsøkte tiltaket vil påvirke landskapet og landskapsopplevelsen langs Skavlhaugelva, og Fylkesmannen og Fylkeskommunen har reist innsigelse. Prosjektet var opprinnelig omsøkt med tunnel i den øvre delen og rørgate i dagen på et lengre midtparti. I etterkant av befaringen ble det fremlagt et nytt alternativ med rørgate på vestsiden av elva med rør i dagen den første delen, etter inntaket, og nedgravd/ nedsprengt rørgate den resterende delen ned til kraftstasjonen. Nordland fylkeskommune har etterspurt en løsning med tunnel fra kraftstasjonen til inntaket, men søker har utført beregninger som viser at dette ikke er gjennomførbart innenfor økonomien til prosjektet.

Inngrepene som planlegges ligger for det meste ovenfor skoggrensa og i et landskap som preges av bart fjell og sparsomt med vegetasjon. Dette betyr igjen at revegetering etter en ev. utbygging vil ta lang tid og det vil bli godt synlige spor i terrenget da det skal graves og sprenges i forbindelse med legging av rør i store deler av traseen. Dette gjelder spesielt for de områdene som ligger ovenfor ca. kote 150, der vegetasjonen minker og det blir mer høyfjellspreget. Bygging av inntaksdam og legging av rør i dagen den øvre delen vil fremstå som et betydelig fremmedelement for brukere av området inn mot Åselitindan.

Deler av den nye røtraseen vil kunne skjules noe mer for innsyn fra fjorden, men lokalt vil inngrepene bli store og omfattende etter NVEs vurdering.

Det er to godt synlige fosser på den berørte strekningen. Fossene er synlige både lokalt på fjellet og i et større landskapsrom bl.a. fra Elvefjorden. Antall dager med overløp vil være 37 i et middels vått år ifølge søknaden. Disse dagene vil fordele seg noe over året, men fossene vil bli vesentlig redusert etter en ev. utbygging. Selv om inntryksstyrken av fossene også vil variere naturlig avhengig av vannføring i elva så vil det bli lengre perioder med lav vannføring dersom elva bygges ut.

I følge OEDs "Retningslinjer for små vannkraftverk" skal det tas spesielle hensyn der tiltak berører områder med sårbart høyfjell. Høyfjell er her definert som: "... områder ovenfor tregrensen". I retningslinjene står det at følgende inngrep bør unngås i slike områder: *"Inngrep som er svært synlige og som etterlater varige sår i naturen"*. Det står videre at det er viktig å redusere negative virkninger og graden av konflikt ved å se på muligheter for boring av vannvei.

De samme retningslinjene sier også at: *"Inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås"*. NVE mener at de to eksponerte fossene i Skavlhaugelva kan sies å ha lokal betydning i området rundt Elvefjorden, og at en fraføring av vann vil redusere de to fossene og dermed også verdien av landskapsrommet for de som bruker det.

NVE mener at det omsøkte tiltaket vil kunne føre til en betydelig forringelse av landskapsopplevelsen for de som ferdes langs elva. Inngrepene som planlegges vil fremstå som fremmedelementer i lang tid, spesielt i de områdene der det er sparsomt med vegetasjon.

NVE mener at spesielt de inngrepene som planlegges ovenfor tregrensa vil være i strid med de nevnte retningslinjene, og dersom det skal gis konsesjon til tiltaket må spesielt vannvei i fjell vurderes. Tiltakshaver har utført egne vurderinger av dette og har konkludert med at det ikke vil være realiserbart innenfor økonomien til dette prosjektet. En eventuell tillatelse til bygging av Skavlhaugelva kraftverk som omsøkt vil dermed, etter vårt syn, være i konflikt med gitte retningslinjer fra OED.

Veien inn til kraftstasjonen vil passere gjennom et statlig sikret friluftsområde, Børelva friluftsområde. Flere av høringspartene har kommentert dette forholdet i sine uttalelser og er bekymret for hvordan området vil bli påvirket gjennom bygging av vei, skogshogst osv. Området er ifølge kommunen lite brukt i dag, men det er tanker om å tilrettelegge mer for aktiviteter i området. Søker ønsker på sin side å tilpasse veitraseen i samråd med kommunen dersom det blir en utbygging.

OEDs retningslinjer gir statlig sikrede friluftsområder stor verdi, og sier at det normalt ikke vil bli gitt tillatelser til inngrep som kommer i konflikt med de sikrede verdiene. NVE registrerer at det er en viss diskusjon om det omsøkte tiltaket vil komme i konflikt med området, eller om en utbygging av vei ev. kan kombineres med en økt grad av tilrettelegging for bruk. Det aktuelle friluftsområdet er avgrenset til et område mellom Elvefjorden og Børvatnet og en ev. adkomstvei vil krysse gjennom den nordlige delen. Det foreligger lite kunnskap om området per i dag, men kommunen uttaler at det er egnet for bading, strandbaserte aktiviteter og jakt. Slik NVE ser det vil en vei kunne forringe opplevelsesverdiene i området til en viss grad, men det er igjen vanskelig å si hvordan tiltaket vil påvirke bruken av området. Forholdet til friluftsområdet vil ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken, men det er tillagt vekt at et statlig sikret friluftsområde blir berørt.

INON

Kraftverket vil også påvirke alle tre INON soner og føre til bortfall i et område med inngrepsfri natur fra fjord til fjell. Fylkesmannen legger stor vekt på dette forholdet i sin innsigelse i saken, noe også

Fylkeskommunen og FNF gjør. Forholdet til INON er omtalt i miljørapporten som følger søknaden. Inngrepet er kategorisert som "av vesentlig omfang", og tap og omklassifisering av INON areal trekker opp den negative konsekvensen til prosjektet.

Inntaket, rørgaten og kraftstasjonen er planlagt bygget innenfor INON sone 2 og prosjektet vil medføre et betydelig bortfall i et kystnært område med mindre rest INON enn lenger øst i kommunen og Nordland fylke som helhet. I henhold til OEDs retningslinjer for småkraftverk er prosjekter som reduserer arealer definert som villmarkspregete, eller med stor verdi, de mest konfliktfylte. Om tiltak i slike områder sies følgende: *"Prosjekter som innebærer et betydelig inngrep ved plassering av inntak eller kraftstasjon i villmarkspregede områder, eller som medfører betydelig reduksjon av INON-områder med stor verdi, bør som hovedregel unngås."*. Sammenhengende inngrepsfrihet fra fjord til fjell gis stor verdi i de samme retningslinjene.

Reduksjon av særlig inngrepsfrie områder fra fjord til fjell og villmarkspregede områder, sammen med vår vurdering av at tiltaket har stor negativ virkning for landskap og friluftsinnteresser i denne saken er etter vår mening avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

NVEs konklusjon

NVE legger vekt på at en ev. bygging av Skavlhaugelva kraftverk som omsøkt vil medføre svært store og omfattende inngrep i et landskap som i dag fremstår som tilnærmet urørt. Vi mener at en etablering av inntak og rørgate i et høyfjellsområde vil gi betydelige terrenginngrep, og at inngrepene ikke står i forhold til den kraftmengden som skal produseres. Vi viser i denne sammenheng til OED retningslinjer for små kraftverk hvor det henvises til at inngrep i sårbare høyfjellsområder bør unngås dersom mulighetene for avbøtende tiltak er begrenset. Den øvre delen av prosjektområdet til Skavlhaugelva kraftverk berører et slikt område, og søker har vurdert en tunnellsøsning som ikke realiserbar.

NVE har også lagt vekt på at en utbygging av kraftverket vil medføre en reduksjon av inngrepsfrie områder fra fjord til fjell og villmarkspregede områder. Dette er områder hvor det som hovedregel skal unngås inngrep jf. OEDs retningslinjer for små kraftverk.

En redusert vannføring i Skavlhaugelva ved en ev. utbygging vil også føre til at verdien av to markerte fosser som viktige landskapselement, bl.a. sett fra Elvefjorden, vil bli betydelig redusert.

Det er også viktig å merke seg at det er rettet to innsigelser mot en utbygging og flere lokale aktører er mot prosjektet.

Vi mener at de positive virkningene gjennom økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning ikke oppveier for de ulempene det planlagte tiltaket vil medføre for landskapet og landskapsopplevelsen i området. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være svært store, spesielt for landskapsverdier i området.

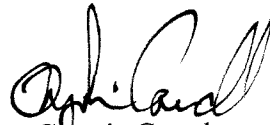
Om innsigelse

NVE har ikke avholdt møte med Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune. Da vår konklusjon er i samsvar med Fylkesmannens og Fylkeskommunens vurdering anser vi det ikke som nødvendig å avholde et innsigelsesmøte i anledning saken.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør
Øystein Grundt
seksjonssjef

Kopi:	Bodø kommune, Postboks 319, 8001 BODØ
	Fylkesmannen i Nordland, Statens Hus, 8002 BODØ
	Nordland fylkeskommune, Fylkeshuset, 8048 BODØ
	Kystverket Nordland, Postboks 1502, 6025 ÅLESUND
	Samediggi / Sametinget, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK
	Reindriftsforvaltningen Nordland, Sjøgata 78, 8200 FAUSKE
	Statens vegvesen - Region Nord, Postboks 1403, 8002 BODØ
	Norsk Ornitologisk Forening - Bodø lokallag v/Thor Edgar Kristiansen, Hellåsveien 5b, 8011 BODØ
	Forum for Natur og friluftsliv i Nordland, Storgt. 39, 8200 FAUSKE
	Bodø og Omegns Turistforening, Postboks 751, 8001 BODØ
	Bodø Jeger- og fiskerforening, Pb 535, 8001 BODØ
	Bodø Friluftforum v/ Per Munkerud, Andreas Hauklandsv. 19b, 8021 BODØ